

30 Μαρτίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, Δ/σής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ & ΥΙΟΙ ΛΙΜΙΤΕΔ,

Αιτητές,

v.

ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 2/91)

Δήμοι — Τέλη σκυβάλων — Κριτήρια καθορισμού τους — Κρίνονται στην ολοκληρωτά τους λογικά και αποβλέπουν στην κατανομή των τελών μεταξύ των πολιτών ανάλογα με την εξυπηρέτηση που παρέχεται.

5

Δήμοι — Τέλη σκυβάλων — Αιτιολογία απόφασης — Η ειδοποίηση επιβολής του τέλους δεν αποτελεί υποκατάστατο για την απόφαση ούτε πληρώνει το κενό ως προς την τήρηση των αναγκαίων στοιχείων για τη λήψη της απόφασης και τους λόγους που οδήγησαν σε αυτή — Οι αποφάσεις πρέπει να καταγράφονται και να αιτιολογούνται.

10

Οι αιτητές που ήταν εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και ασχολείτο με την κατασκευή ειδών ζαχαροπλαστικής σε εργοστάσιο τους στη Λεμεσό, προσέβαλαν με την προσφυγή τους αυτή τις αποφάσεις του καθ' ου η αίτηση Δήμου να τους επιβάλει τέλος καθαριότητας για το έτος 1990 το ποσό των £500, το οποίο με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση που εκδόθηκε μετά από διαμαρτυρία των αιτητών, μειώθηκε σε £475.

15

Η δεύτερη προσβληθείσα απόφαση προσβλήθηκε λόγω έλλειψης αιτιολογίας, ανεπαρκούς ή πλημμελούς έρευνας και κατάχρησης εξουσίας λόγω άνιση μεταχείρισης των αιτητών σε σχέση με άλλους βιομήχανους ή ιδιοκτήτες μεγάλων υποστατικών εργασίας.

20

Κατά την εκδίκαση της προσφυγής προσάχθηκε μαρτυρία τόσο

25

4 Α.Α.Δ. Φ. Δημητρίου & Υιοί Λτδ ν. Δήμου Λ/σού

από τον κ. Βασιλάκη Φ. Δημητρίου, διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας όσο και τον κ. Γ. Παύλου υπεύθυνο του Τμήματος Τελών Καθαριότητας του Δήμου Λεμεσού και τον κ. Μ. Ιακωβίδη υπεύθυνο του Τμήματος Υπηρεσίας Σκυβάλων.

5

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

10

Κρίνω ότι ο κ. Παύλου έδωσε ορθή και ακριβή εικόνα όλων των ουσιαστών γεγονότων και της διαδικασίας η οποία ακολουθείται γενικά για την επιβολή τελών καθαριότητας και, ειδικά, της διαδικασίας που ακολουθήθηκε στην προκειμένη περίπτωση. Δε διαπιστώνω οποιοδήποτε στοιχείο μεροληψίας υπέρ τρίτων ή εις βάρος των αιτητών. Το συμπέρασμα στο οποίο άγομαι είναι ότι η έρευνα που προηγήθηκε της φορολογίας ήταν επαρκής και θεμελίωσε τις προϋποθέσεις για τον καθορισμό του τέλους.

15

20

Ό,τι παραμένει να αποφασιστεί είναι αν η απόφαση είναι αιτιολογημένη. Το μόνο στοιχείο που έχουμε για τη λήψη της απόφασης είναι η ειδοποίηση για την επιβολή του αναθεωρημένου τέλους της 7/12/90. Ελλείπει οποιοδήποτε στοιχείο που να στοιχειοθετεί την απόφαση και το αιτιολογικό της. Στην απουσία των στοιχείων αυτών δε μπορεί να ασκηθεί οποιοσδήποτε ουσιαστικός έλεγχος ως προς τα εχέγγυα της τήρησης των κανόνων της χρηστής διοίκησης, διαπίστωση που καθιστά την απόφαση τρωτή και υποκείμενη σε ακύρωση. Η ειδοποίηση για την επιβολή του τέλους δεν αποτελεί υποκατάστατο για την απόφαση ούτε πληρώνει το κενό ως προς την τήρηση των αναγκαίων στοιχείων (records) για τη λήψη διοικητικής απόφασης και τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτή. Το κενό δε μπορεί να πληρωθεί με τα στοιχεία που κατέθεσε ο δημοτικός γραμματέας και ο δημοτικός ταμίας αναφορικά με τη συνολική δαπάνη για τη συλλογή των σκυβάλων και τα κριτήρια τα οποία κατά κανόνα καθοδηγούν το Δήμο στη λήψη των αποφάσεών τους. Οι αποφάσεις πρέπει να καταγράφονται και να αιτιολογούνται.

25

30

35

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται χωρίς έξοδα.

40 Αναφερόμενες υποθέσεις:

Kyriakides v. Municipality of Limassol (1985) 3 C.L.R. 607.

Demetriades Co. Ltd v. Limassol Municipality (1987) 3 C.L.R. 145.

Εταιρεία Λεωφορείων Λευκωσίας Λτδ ν. Δήμου Στροβόλου (1991)
4(E) Α.Α.Δ. 3773.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Δήμου Λεμεσού να επιβάλει £500 τέλος καθαριότητας και συλλογής σκυβάλλων.

Α. Μυριάνθης, για τους αιτητές.

Γ. Ποταμίτης, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

Ο Δικαστής κ. Πικής ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Οι αιτητές (εταιρεία περιορισμένης ευθύνης) είναι βιομήχανοι ειδών ζαχαροπλαστικής τα οποία κατασκευάζονται σε εργοστάσιο ή εργαστήριο που διατηρούν στην οδό Γλάδστωνος στη Λεμεσό. Με την προσφυγή τους προσβάλλουν την εγκυρότητα της απόφασης του Δήμου Λεμεσού για την επιβολή τέλους καθαριότητας και συλλογής σκυβάλλων για το έτος 1990. Η απόφαση τους γνωστοποιήθηκε στις 23/10/90 και με αυτή τους κοινοποιήθηκε ότι τους επιβλήθηκε τέλος £500.--. Οι αιτητές έκριναν το τέλος υπερβολικό και διαμαρτυρήθηκαν στο Δήμο με αίτημα τη μείωσή του (διαμαρτυρία 27/11/90). Το αίτημά τους εξετάστηκε στις 6/12/90, οπότε αποφασίστηκε η μείωση του τέλους σε £475.--, απόφαση που κοινοποιήθηκε την επομένη.

Με την προσφυγή επιδιώκεται η ακύρωση τόσο της πρώτης (23/10/90) όσο και της δεύτερης (6/12/90) απόφασης του Δήμου. Μετά την έκδοση της δεύτερης, η πρώτη απόφαση του Δήμου, της 23/10/90, έχασε τον τελικό της χαρακτήρα και κατά συνέπεια την εκτελεσιτότητά της. Εφόσο η εκτελεσιτότητα διοικητικής πράξης αποτελεί προϋπόθεση για την επίκληση και άσκηση της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας που παρέχει το άρθρο 146.1 του Συντάγματος, η απόφαση της 23/10/90 δε

μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής στο Ανώτατο Δικαστήριο. Επομένως, στο βαθμό και έκταση που η προσφυγή στρέφεται εναντίον της απόφασης της 23/10/90, πρέπει να απορριφθεί και απορρίπτεται.

5

Οι αιτητές επιδιώκουν την ακύρωση της απόφασης που τους γνωστοποιήθηκε στις 7/12/90, λόγω

10

(α) έλλειψης αιτιολογίας η οποία, όπως επισημαίνουν ρητά επιβάλλεται από τις διατάξεις του άρθρου 29 του Συντάγματος,

(β) ανεπαρκούς ή πλημμελούς έρευνας, και

15

(γ) κατάχρησης εξουσίας η οποία τεκμηριώνεται από το συσχετισμό μεταξύ της φορολογίας που επιβλήθηκε στους αιτητές και εκείνης που επιβλήθηκε σε άλλους βιομήχανους ή ιδιοκτήτες μεγάλων υποστατικών εργασιών.

20

Κατά τη δίκη προσάχθηκε μαρτυρία από τους αιτητές για να καταδειχθεί ότι ο Δήμος δεν υιοθέτησε ίσο μέτρο για την επιβολή τελών καθαριότητας. Η ανισότητα, σύμφωνα με την εισήγησή τους, προκύπτει από τη σύγκριση των υποστατικών των αιτητών (και του όγκου των σκυβάλων που δημιουργούν) με εκείνα άλλων δημοτών στα οποία αναφέρθηκαν. Ο κ. Βασιλάκης Φ. Δημητρίου, ο διευθύνων σύμβουλος της αιτήτριας εταιρείας, κατέθεσε σε ενόρκους δηλώσεις του και προφορικά ενώπιόν μου στα αποτελέσματα της σύγκρισης τα οποία ισχυρίστηκε τεκμηριώνουν τη δυσμενή μεταχείριση της οποίας έτυχαν οι αιτητές.

25

30

35

40

Ο κ. Γ. Παύλου, ο υπεύθυνος του Τμήματος Τελών Καθαριότητας του Δήμου, σε ένορκο δήλωσή του, που υποβλήθηκε από κοινού με τον κ. Μ. Ιακωβίδη, υπεύθυνο του Τμήματος Υπηρεσίας Σκυβάλων, και σε προφορική μαρτυρία ενώπιόν μου, εξήγησε τη διαδικασία συλλογής σκυβάλων και τους μηχανισμούς προσδιορισμού των τελών που επιβάλλονται στα πλαίσια που θέτει ο νόμος και οι σχετικοί κανονισμοί. Προκύπτει από τη μαρτυρία του και την κοινή ένορκε δήλωση του δημοτικού

γραμματέα και του δημοτικού ταμιά ότι τα τέλη καθορίζονται σε συνάρτηση με το σύνολο της δαπάνης για τη συλλογή των σκυβάλλων και την καθαριότητα της πόλης, και κατανέμονται μεταξύ των πολιτών βάσει ομοιόμορφων κριτηρίων που αναφέρονται στον όγκο και την έκταση των υποστατικών, το προσωπικό το οποίο εργοδοτείται, καθώς και το είδος και τη φύση της εργασίας που διεξάγεται, παράγοντας που σχετίζεται με τον όγκο των σκυβάλλων που δημιουργούνται. Είναι εξ αντικειμένου δυσχερής ο επακριβής προσδιορισμός του όγκου των σκυβάλλων που συλλέγονται από τα διάφορα υποστατικά. Τα κριτήρια βάσει των οποίων καθορίζονται τα τέλη, κρίνονται στην ολότητά τους λογικά και αποβλέπουν στην κατανομή των τελών μεταξύ των πολιτών, ανάλογα με την εξυπηρέτηση η οποία παρέχεται (βλ. *Kyriakides v. Municipality of Limassol* (1985) 3 C.L.R. 607, και *Demetriades Co. Ltd. v. Limassol Municipality* (1987) 3 C.L.R. 145).

Η φύση της εργασίας των αιτητών, εξήγησε ο κ. Παύλου, συνεπάγεται τη δημιουργία μεγάλου όγκου σκυβάλλων, παράγοντας που σύμφωνα με τα καθορισμένα κριτήρια λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό του τέλους το οποίο επιβάλλεται. Επίσης ανέφερε ότι οι ρυθμίσεις για τη συλλογή των σκυβάλλων δεν είναι ομοιόμορφες. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι κάτοχοι των υποστατικών, όπως είναι η περίπτωση μιας από τις εταιρείες με την οποία έγινε σύγκριση, μεταφέρουν οι ίδιοι τα σκύβαλα στο χώρο συλλογής τους. Σε άλλο σημείο της μαρτυρίας του ο κ. Παύλου εξήγησε ότι τα τέλη καθορίζονται από την Επιτροπή Φορολογίας και μεταγενέστερα από το Δημοτικό Συμβούλιο. Ο ίδιος υποβάλλει εισηγήσεις στα αρμόδια όργανα του Δήμου για τον καθορισμό των τελών οι οποίες εξετάζονται από τα αρμόδια όργανα του Δήμου. Οι εισηγήσεις του, μας ανέφερε, δε γίνονται πάντα δεκτές. Ενστάσεις που υποβάλλονται στη φορολογία, όπως συνέβη και στην προκείμενη περίπτωση, εξετάζονται αποκλειστικά από το Δημοτικό Συμβούλιο, όπως συνέβη και στην προκείμενη περίπτωση.

Οι αιτητές αμφισβήτησαν τόσο την ορθότητα της μαρτυρίας του κ. Παύλου, όσο και την αξιοπιστία του. Κρίνω ότι ο κ. Παύλου έδωσε ορθή και ακριβή εικόνα

5 όλων των ουσιωδών γεγονότων και της διαδικασίας η οποία ακολουθείται γενικά για την επιβολή τελών καθαριότητας και, ειδικά, της διαδικασίας που ακολουθήθηκε στην προκείμενη περίπτωση. Δε
10 διαπιστώνω οποιοδήποτε στοιχείο μεροληψίας υπέρ τρίτων ή εις βάρος των αιτητών. Το συμπέρασμα στο οποίο άγομαι είναι ότι η έρευνα που προηγήθηκε της φορολογίας ήταν επαρκής και θεμελίωσε τις προϋποθέσεις για τον καθορισμό του τέλους.

15 'Ό,τι παραμένει να αποφασιστεί είναι αν η απόφαση είναι αιτιολογημένη. Το μόνο στοιχείο που έχουμε για τη λήψη της απόφασης είναι η ειδοποίηση για την επιβολή του αναθεωρημένου τέλους της 7/12/90. Ελλείπει οποιοδήποτε
20 στοιχείο που να στοιχειοθετεί την απόφαση και το αιτιολογικό της. Όπως επισημάναμε στην *Εταιρεία Λεωφορείων Δευκωσίας Ατδ. ν. Δημοκρατίας* - Προσφυγή 1068/90, αποφασίστηκε στις 25/11/91, στην απουσία των στοιχείων αυτών δε μπορεί να ασκηθεί οποιοσδήποτε
25 ουσιαστικός έλεγχος ως προς τα εχέγγυα της τήρησης των κανόνων της χρηστής διοίκησης, διαπίστωση που καθιστά την απόφαση τρωτή και υποκείμενη σε ακύρωση. Η ειδοποίηση για την επιβολή του τέλους δεν αποτελεί υποκατάστατο για την απόφαση ούτε πληρώνει το κενό ως
30 προς την τήρηση των αναγκαίων στοιχείων (records) για τη λήψη διοικητικής απόφασης και τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτή. Το κενό δε μπορεί να πληρωθεί με τα στοιχεία που κατέθεσε ο δημοτικός γραμματέας και ο δημοτικός ταμίας αναφορικά με τη συνολική δαπάνη για τη συλλογή των σκουβάλων και τα κριτήρια τα οποία κατά
35 κανόνα καθοδηγούν το Δήμο στη λήψη των αποφάσεών τους. Οι αποφάσεις πρέπει να καταγράφονται και να αιτιολογούνται.

40 Υπό το φως αυτών των διαπιστώσεων, δεν υπάρχει άλλη εκλογή από την ακύρωση της επίδικης απόφασης η οποία και ακυρώνεται στην ολότητά της, βάσει του άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

*Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται
χωρίς έξοδα.*